

Силабус курсу

Бюджетування суб'єктів господарювання

Ступінь вищої освіти –
бакалавр

Галузь знань – 23 Соціальна
робота

Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – «Соціальне
забезпечення»

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Ніпіаліді Ольга Юріївна

Контактна інформація nipialidi@ukr.net
+380989254375

Опис дисципліни

Дисципліна “Бюджетування суб'єктів господарювання” спрямована на ґрунтовне засвоєння здобувачами вищої освіти знань про сутність та роль планування та бюджетування в діяльності суб'єктів господарювання, а також формування відповідних навиків щодо ефективного застосування базових концепцій, що пояснюють механізми планування та бюджетування на практиці.

Головним завданням курсу є формування у студентів базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, знання сутності та принципів фінансового планування; оволодіння методами фінансового планування; усвідомлення організації оперативного, поточного та перспективного фінансового планування суб'єктів господарювання; знання сутності та призначення бюджетування; визначення системи бюджетного управління в суб'єкті господарювання; оволодіння методикою бюджетування суб'єктів господарювання; усвідомлення видів та особливостей розробки бюджетів; знання бюджетної організації та мотивації у суб'єктах господарювання.

Структура курсу

години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Теоретичні основи фінансового планування діяльності сучасного підприємства	Мати ґрунтовні методологічні знання щодо фінансового планування діяльності сучасного підприємства та вміти застосовувати базові концепції, що пояснюють основи його організації, на практиці	Тести, питання

2/1	Підсистеми фінансового планування на підприємствах	Розуміти структуру системи фінансового планування на підприємствах. Знати основні етапи фінансового планування компанії як компоненти системи планування, а відповідно, частини управління підприємством	Тести, питання
3/2	Організація перспективного фінансового планування на підприємстві	Розуміти сутність перспективного фінансового планування, значення, зміст і технологію розробки фінансової складової бізнес-плану. Знати основні табличні форми фінансового плану та очікувані фінансові коефіцієнти. Вміти формувати цілі та завдання фінансової стратегії підприємства в процесі перспективного фінансового планування	Тести, питання, ситуаційні завдання
3/1	Поточне фінансове планування на підприємстві	Розуміти сутність поточного фінансового планування. Знати порядок складання фінансового плану підприємства. Володіти особливостями підготовки пояснювальної записки до фінансового плану підприємства	Тести, питання, ситуаційні завдання
3/1	Оперативне фінансове планування на підприємстві	Розуміти сутність оперативного фінансового планування. Знати порядок складання платіжного календаря підприємства. Володіти особливостями складання касового плану підприємства. Вміти визначати потреби підприємства в короткотермінових кредитних ресурсах	Тести, питання, ситуаційні завдання
3/1	Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології	Знати сутність, роль і функції бюджетування як управлінської технології. Розуміти логіку та основні етапи розроблення бюджетів підприємства	Тести, питання, ситуаційні завдання
3/1	Технологія формування операційних бюджетів	Знати види операційних бюджетів та їх особливості. Розуміти методичні основи підготовки операційних бюджетів. Вміти складати бюджет продажів, бюджет виробництва, бюджет прямих витрат на матеріали, бюджет прямих витрат на оплату праці, бюджет загально виробничих витрат, бюджет витрат на збут, бюджет управлінських витрат.	Тести, питання, ситуаційні завдання
3/2	Формування фінансових бюджетів підприємства	Знати види фінансових бюджетів та принципи їх побудови. Розуміти процес формування зведеного бюджету доходів і витрат. Володіти технологією складання бюджету руху грошових коштів. Вміти розробляти бюджет активів і пасивів (бюджетний баланс).	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/2	Аналіз та оцінювання виконання бюджетів	Ідентифікувати центри відповідальності та розуміти їх класифікація. Знати критерії оцінки діяльності центрів фінансової відповідальності. Розуміти сутність та завдання проведення бюджетного контролю на підприємстві. Знати систему показників оцінки виконання бюджетів на підприємстві. Вміти виявляти причини невиконання бюджетів. Знати сутність	Тести, питання, ситуаційні завдання

		та основні методи факторного аналізу бюджетних відхилень.	
2/1	Організація бюджетного процесу на підприємствах	Знати системні взаємозв'язки в бюджетуванні в аспекті функціональної структуризації та організаційне забезпечення процесу бюджетування. Розуміти призначення та зміст документів, що його регламентують. Уміти чітко визначати учасників бюджетного процесу згідно з організаційною структурою підприємства та визначити їхні функції. Формувати вимоги щодо Положення про бюджетування на підприємстві.	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/1	Автоматизація процесу бюджетування на підприємстві	Знати особливості автоматизації процесу бюджетування на підприємстві залежно від принципів побудови його облікової політики. Володіти інформацією щодо сучасних програмних продуктів, які застосовуються у процесі планування та бюджетування	Тести, питання

Літературні джерела

1. Багацька К., Блакита Г. Фінансування комунальних підприємств в умовах бюджетних обмежень. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2021. № 5. С. 100-111.
2. Бленко Д. В. Методи формування бюджету підприємства в умовах ризиків та невизначеності. Економічний форум. 2018. № 3. С. 194-199.
3. Бурдик Ю. О. Бюджетування в управлінні фінансовими результатами автотранспортних підприємств. Вісник ЛТЕУ. Сер.: Економічні науки. 2020. Вип. 61. С. 107-111.
4. Ватаманюк-Зелінська У. З. Підвищення ефективності бюджетного інвестування підприємницької діяльності в Україні. Інноваційна економіка. 2019. № 7-8. С. 85-91.
5. Гордей О.Д., Довбуш Н.Є. Бюджетування як основа стратегічного планування на підприємствах малого і середнього бізнесу в Україні. Вісник ЖДТУ. Сер.: Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 1(87). С. 190-196.
6. Дараган А.В., Геворкян А.Ю., Другова О.С. Сутність та методи процесу бюджетування у контексті фінансового аналізу діяльності підприємства. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 55-1. С. 94-99.
7. Дранус В.В., Л. С. Дранус. Маркетингова складова при розробці бюджету діяльності суб'єктів господарювання. Агросвіт. 2021. № 15. С. 36-43.
8. Засадний Б. А., Ткаченко А. В. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2021. Вип. 35. С. 33-37.
9. Злобна К.С. Конкретизація змісту фінансового планування, його цілей і завдань для сучасних тенденцій розвитку підприємства. Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 6(49). С. 172-177.
10. Ковальчук Н. О., Михайлюк А. В. Фінансове планування в компанії. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 1. С. 23-27.
11. Михайленко О. В., Свїрідкіна К. В. Розробка, впровадження та автоматизація процесу бюджетування на підприємстві. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. № 3(71). С. 240-246.
12. Онїфорова В.Ю., Осьміржо І.В. Бюджетування як ефективний інструмент поточного планування на підприємстві. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2020. № 25. С. 128-136.
13. Пасенко В.В., Пастернак Я.П. Бюджетування як інструмент управління ресурсами в системі бухгалтерського обліку підприємства. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 65. С. 117-121.
14. Петруненко Я. Поняття державної підтримки суб'єктів господарювання як засобу забезпечення ефективного використання бюджетних коштів. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 6. С. 110-115.
15. Поліщук С. В., Макалюк І. В. Планування і контроль на підприємстві: Частина 1. Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Скорського, 2022. 74 с.
16. Пятниченко Є.А., Свистун Л.А. Стратегічне фінансове планування в системі завдань розвитку компанії. Молодий вчений. 2018. №

5. С. 316-323.

17. Стецюк П.А., Корнійчук Г.В. Бюджетування в системі управління фінансовим потенціалом підприємств. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 1(23). С. 12-19.
18. Тешева Л.В., Хохлов М.П. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 314-320.
19. Тирнов А.В. Організація бюджетування на підприємстві як частина управлінського обліку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2019. Вип. 34. С. 149-152.
20. Топило В. А. Впровадження системи бюджетування на підприємствах. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_8_53
21. Топило В., О. Петрук. Формування індивідуальної моделі бюджетування на підприємствах. Облік і фінанси. 2021. № 2. С. 85-94.
22. Хорошилова І. О. Роль податку на прибуток підприємств в формуванні бюджету країни. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2021. № 2. С. 196-204.
23. Чумак О.В., Дацій О.І. Організаційне моделювання бюджетування в управлінні підприємством. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Сер.: Економічні науки. 2021. № 2(61). С. 62-67.
24. Юдна С. В., Злобна К. С. Теоретичні та методичні підходи до стратегічного планування на підприємстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 27. Ч. 2. С. 123-127.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Бюджетування суб'єктів господарювання» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Залковий модуль 1	Залковий модуль 2	Залковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів = 50 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів = 50 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	1. Написання КПЗ, яке включає вибір варіанту та розв'язання практичних завдань = 50 балів 2. Захист КПЗ = 30 балів 3. Тренінг = 20 балів

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно

B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом